

Projekt

z dnia 13 lutego 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXIV/..../2026
RADY POWIATU KOZIENICKIEGO**

z dnia 23 lutego 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026-2030”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, pkt 3a, pkt 5, pkt 5a oraz art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2025r. poz. 1684) oraz Uchwały Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035r.) (M. P. z 2022r. poz. 767) Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kozienickiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Marek Kuźmiński

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026-2030

Dokument opracowany przez:

Starostwo Powiatowe w Kozienicach

ul. Kochanowskiego 28

26-900 Kozienice

www.kozienicepowiat.pl

Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie w Kozienicach

ul. Kochanowskiego 15

26-900 Kozienice

<http://pcpr-kozienice.bip-e.pl/>

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum

Polityki Społecznej

ul. Grzybowska 80/82

00-844 Warszawa

www.mcps.com.pl

MAZOWIECKIE
CENTRUM POLITYKI
SPOŁECZNEJ

Utila sp. z o.o.

ul. Łotewska 17 lok. 01

03-918 Warszawa

www.utila.pl

Utila”

Kozienice 2026

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

	Wykaz skrótów	4
1.	Wstęp	5
2.	Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych	7
3.	Diagnoza	8
3.1.	Charakterystyka Powiatu Kozienickiego	8
3.1.1.	Struktura społeczna.....	8
3.1.2.	Główne problemy społeczne.....	10
3.2.	Zasoby Powiatu Kozienickiego	11
3.2.1	Istniejące na terenie Powiatu Kozienickiego zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne	11
3.2.2.	Usługi świadczone w środowisku.....	16
3.3.	Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia	18
3.4.	Analiza potrzeb	19
3.4.1.	Potrzeby w zakresie świadczonych usług oraz usługi deficytowe	19
3.4.2.	Potrzeby podmiotów i organizacji, w tym potrzeby kadrowe i profesji społecznych	19
3.4.3.	Przyczyny braku realizacji usług społecznych.....	22
4.	Plan rozwoju usług społecznych	23
4.1.	Osoby starsze.....	24
4.2.	Osoby z niepełnosprawnościami.....	25
4.3.	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	27
4.4.	Dziecko i rodzina	29
5.	Źródła finansowania	31
5.1.	Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania	32
6.	Systemy monitorowania i oceny	41
6.1.	Wskaźniki rezultatu i produktu.....	41
6.2.	Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników	42
6.3.	Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	43
7.	Spis elementów graficznych	44
7.1.	Tabele	44
7.2.	Wykresy	44
7.3.	Mapy	44

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CIS – Centrum Integracji Społecznej

CUS – Centrum Usług Społecznych

DDP – Dzienny Dom Pomocy

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

KIS – Klub Integracji Społecznej

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

POW – Placówka opiekuńczo-wychowawcza

PUP – Powiatowy urząd pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy

UE – Unia Europejska

UM – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

UTW – Uniwersytet trzeciego wieku

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2026-2030 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców Powiatu Kozienickiego, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych, doświadczających kryzysu, czy też mających trudności z adaptacją do życia społecznego. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Cele tej polityki koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z otwartym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym zgodnie z potrzebami mieszkańców i ich możliwościami finansowymi. Tak wyznaczone priorytety osiągać można tylko poprzez konsekwentną integrację i koordynację działań różnych systemów (w tym m.in. pomocy społecznej, zdrowia czy edukacji) oraz systematyczne planowanie w oparciu o dowody pochodzące m.in. z diagnozy lokalnej oraz analizy potrzeb. Wykraczanie poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej jest więc jednym z fundamentów przedstawianego Planu, natomiast kluczowym jego założeniem jest konsekwentne realizowanie idei rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to zamykania istniejących placówek tylko planowy rozwój alternatywnych wobec nich usług tak, aby to ostatecznie mieszkańiec wybrał zgodne ze swoimi preferencjami rozwiązanie. Ważne jest też, aby ofertę usług planować w oparciu o sprawdzone modele, których skuteczność została potwierdzona w nauce i praktyce, przy zachowaniu elastyczności w dopasowywaniu rozwiązań do zmieniających się potrzeb i preferencji odbiorców.

Plan został opracowany na lata 2026-2030 przez samorząd powiatu we współpracy z pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, przy udziale grona ekspertów i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w regionie. Dokument przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji i potrzeb lokalnych, Strategię rozwoju usług społecznych, politykę publiczną do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego (RPDI), a także z uwzględnieniem innych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Plan określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkującymi postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla dzieci i ich rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego. W trakcie jego przygotowywania wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Dokument obejmuje sześć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części – diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych, diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej gminy, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje lokalny system pomocy społecznej. Druga część – wdrożeniowa (rozdziały od czwartego do szóstego), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na 4 obszary interwencji: 1. osoby starsze, 2. osoby z niepełnosprawnościami, 3. osoby w kryzysie zdrowia psychicznego i 4. dziecko i rodzina), jak i analizę kosztów realizacji Planu oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszym powiecie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia. Będziemy monitorować proces jego realizacji, a także konsekwentnie mobilizować wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do realizacji i stymulacji podjętych w nim ustaleń.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

1. Szczebel europejski:

- Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności (2012);
- Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce z 30 czerwca 2022 r.;
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

2. Szczebel krajowy

- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.);
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.;
- Narodowy Program Zdrowia 2021-2025;
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- Strategia Demograficzna 2040;
- Włączenie społeczne w Programach Regionalnych. Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

3. Szczebel wojewódzki

- Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
- Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego 2021-2027;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030;
- Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021-2030;
- Program Polityki Senioralnej Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2026;
- Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025;
- Roczne programy współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Wojewódzki program pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na lata 2018-2022;
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025;
- Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim na lata 2022-2025.

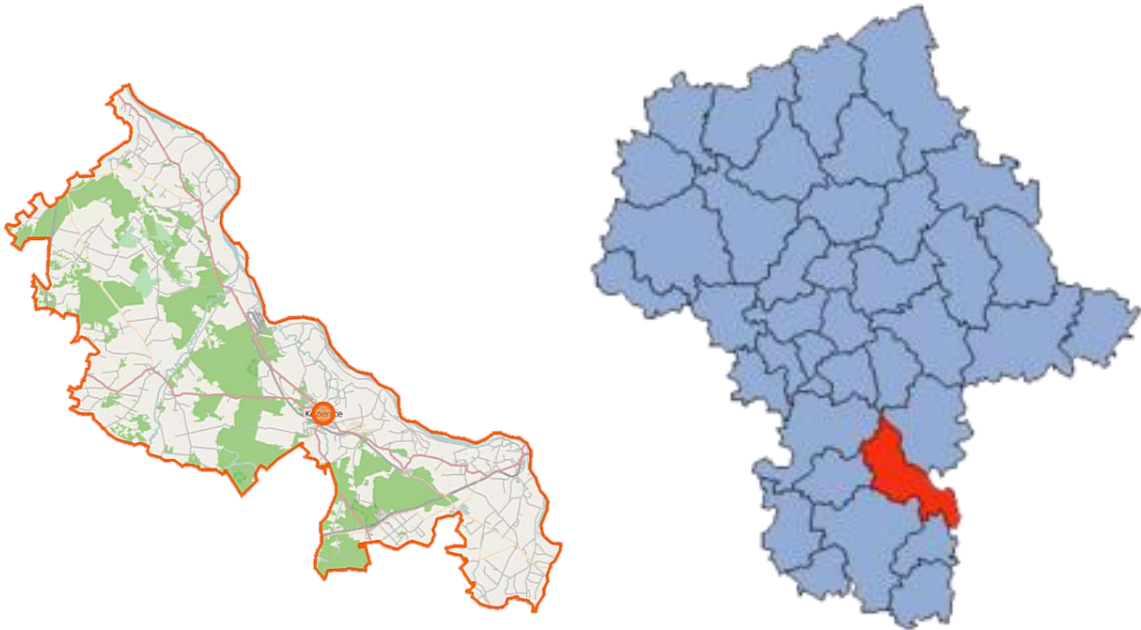
4. Szczebel powiatowy:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2021-2026;
- Strategia Rozwoju Powiatu Kozienickiego na lata 2021-2030;
- Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Kozienickim na lata 2024-2030.

3.1.CHARAKTERYSTYKA POWIATU KOZIENICKIEGO

Powiat Kozienicki znajduje się w południowo wschodniej części województwa Mazowieckiego i zgodnie z danymi Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii zajmuje powierzchnię 916 km². Graniczy z powiatami Garwolińskim, Grójeckim, Białobrzeskim, Radomskim i Zwoleńskim, natomiast jego wschodnia część styka się z województwem Lubelskim. W skład powiatu wchodzi: gminy miejsko-wiejskie: Głowaczów, Kozienice oraz Magnuszew, a także gminy wiejskie: Garbatka Letnisko, Gniewoszków, Grabów nad Pilicą oraz Sieciechów. Przebieg granicy Powiatu Kozienickiego oraz lokalizację na tle województwa Mazowieckiego przedstawia Mapa 1.

Mapa 1. Przebieg granicy i położenie Powiatu Kozienickiego

Źródło: Powiat Kozienicki - Wikipedia

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku Powiat Kozienicki zamieszkiwało 56 754 osoby. Zauważono przewagę liczbową kobiet nad liczbą mężczyzn wynoszącą 1 018 osób. Podczas analizowanego okresu pomiędzy 2022 a 2024 rokiem nastąpił spadek ogólnej liczby ludności o 1,34%. W przypadku liczby kobiet odnotowano w tym czasie spadek o 1,05%, natomiast w przypadku mężczyzn spadek był większy i wyniósł 1,63%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności Powiatu Kozienickiego w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024

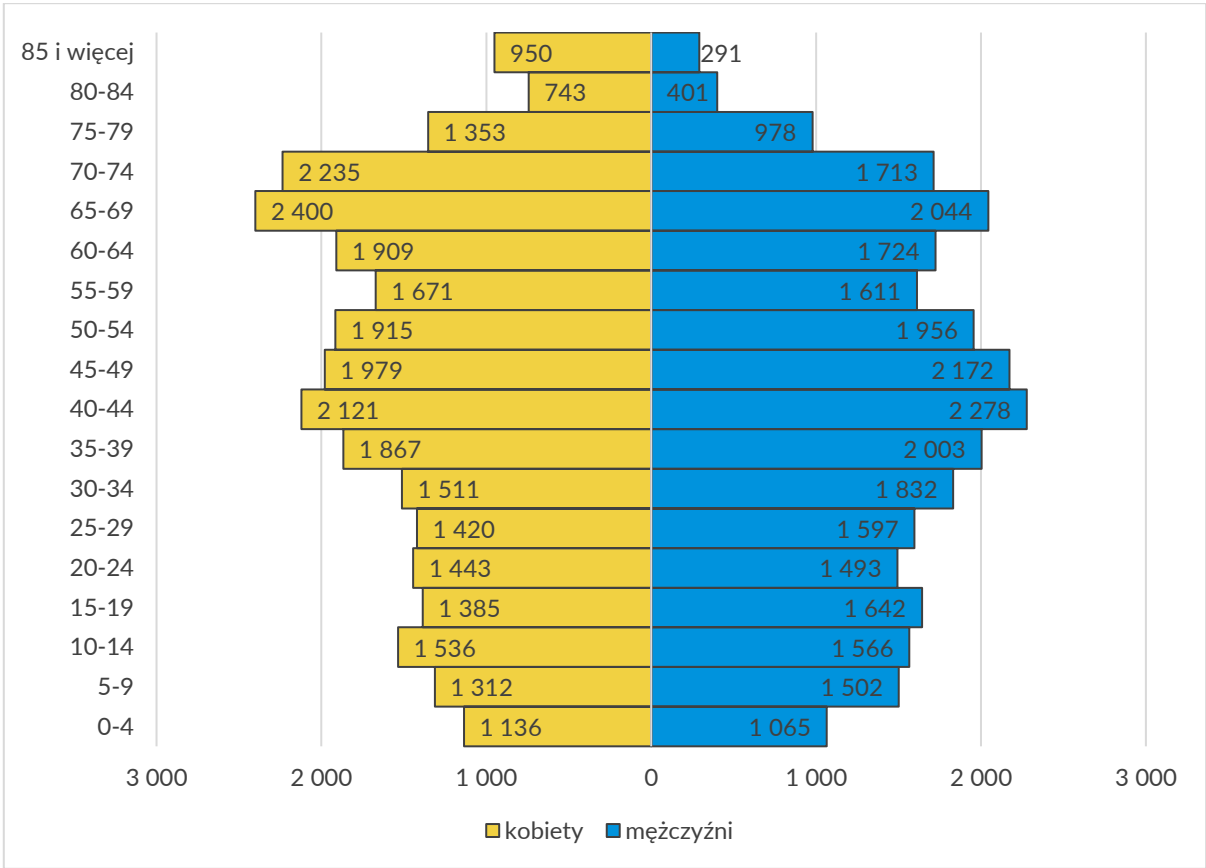
Ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
57 523	57 153	56 754	28 331	28 109	27 868	29 192	29 044	28 886

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2024 roku najliczniejszą grupę mieszkańców Powiatu Kozienickiego stanowiły osoby w wieku 65-69 lat (4 444 osób) oraz 40-44 lat (4 399 osób). Niewiele mniejszą liczbą ludności cechowały się grupy wiekowe w przedziale 45-49 (4 151), a także 70-74 (3 948 osób). Najmniejszy udział w strukturze ludnościowej Powiatu Kozienickiego mają grupy mieszkańców w wieku 80-84 lat (1 144 osoby) oraz 85 i więcej (1 241 osób). Kobiety przeważają liczbowo nad mężczyznami w grupie wiekowej 0-4 lata (różnica 71 osób) oraz we wszystkich grupach powyżej 55 roku życia. Natomiast w grupach wiekowych z przedziału 5-54 lat zauważalna jest większa liczba mężczyzn. Szczegółowe dane dotyczące liczby

mieszkańców Powiatu Kozienickiego w podziale na płeć oraz grupy wiekowe w 2024 roku przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku w Powiecie Kozienickim na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 36,9 osób w wieku poprodukcyjnym. Zauważono wzrost współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi o 3% w analizowanym okresie od 2022 do 2024 roku. Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców Powiatu Kozienickiego charakteryzuje się niejednoznaczną tendencją, jednakże w analizowanym okresie od 2022 do 2024 roku charakteryzowało się ono ujemnymi wartościami. W 2022 roku wyniosło ono -2,5, w 2023 roku wzrosło do -1,1, natomiast w roku 2024 jego wartość wyniosła -2,3. Szczegółowe dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Powiecie Kozienickim przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Inne wskaźniki demograficzne w latach 2022-2024

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ¹			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ²		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
33,9	35,4	36,9	-2,5	-1,1	-2,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według danych zebranych podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 roku najliczniejszą grupę mieszkańców Powiatu Kozienickiego pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (29,59%). Drugą najliczniejszą grupę pod tym względem stanowią

¹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

² Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym (21,43%). Najmniejsza liczba mieszkańców powiatu posiada wykształcenie na poziomie gimnazjalnym (2,48%) oraz podstawowe nieukończone (2,60%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców Powiatu Kozienickiego w roku 2021 przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Poziom wykształcenia w 2021 roku

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	9 831	16,98%
Średnie i policealne	17 134	29,59%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	12 411	21,43%
Gimnazjalne	1 438	2,48%
Podstawowe	7 590	13,11%
Podstawowe nieukończone	1 504	2,60%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w Powiecie Kozienickim zarejestrowano 1 811 osób bezrobotnych, co stanowiło 3,19% ogólnej liczby mieszkańców Powiatu. W stosunku do roku 2022 odnotowano spadek o 9,9%. W kontekście mężczyzn odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 14,56%, natomiast w przypadku kobiet odnotowano spadek – o 3,96%. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w Powiecie Kozienickim w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 4.

Tabela 4. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	2 010	1 912	1 811	3,49%	3,35%	3,19%
Kobiety	1 126	1 020	962	3,86%	3,51%	3,33%
Mężczyźni	884	892	849	3,12%	3,17%	3,05%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Powiecie Kozienickim przez cały analizowany okres 2022-2024 roku było ubóstwo. Świadczenia z tego tytułu w 2024 roku otrzymało 909 osób, co stanowi 1,60% ogólnej liczby mieszkańców. Ilość przyznawanych świadczeń z powodu ubóstwa zmalała pomiędzy 2022 a 2024 rokiem o 26,87%. Po ubóstwie, najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w 2024 roku było bezrobocie (819 osób), niepełnosprawność (854 osób) oraz długotrwała lub ciężka choroba (543). Należy zwrócić uwagę na wyraźny spadek liczby przyznawanych świadczeń w przypadku wymienionych powodów, szczególnie w przypadku bezrobocia. W kontekście bezrobocia wyniosło ono -15,74%, natomiast w przypadku długotrwałej bądź ciężkiej choroby -19,67%. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej wzrosła w przypadku powodów takich jak: niepełnosprawność, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz przemocy w rodzinie. Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w Powiecie Kozienickim w latach 2022-2024 zawiera Tabela 5.

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ubóstwo	1 243	1 133	909	2,16%	1,98%	1,60%
Sieroctwo	1	0	1	0,00%	0,00%	0,00%
Bezdomność	10	12	19	0,02%	0,02%	0,03%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	481	584	482	0,84%	1,02%	0,84%
- w tym wielodzietność	434	542	434	0,75%	0,95%	0,76%
Bezrobocie	972	930	819	1,69%	1,63%	1,44%
Niepełnosprawność	797	835	854	1,39%	1,46%	1,50%
Długotrwała lub ciężka choroba	676	662	543	1,18%	1,16%	0,96%

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	545	512	510	0,95%	0,90%	0,90%
- w tym rodziny niepełne	382	343	339	0,66%	0,60%	0,60%
- w tym rodziny wielodzietne	294	263	221	0,51%	0,46%	0,39%
Przemoc w rodzinie	235	158	249	0,41%	0,28%	0,44%
Alkoholizm	77	108	169	0,13%	0,19%	0,30%
Narkomania	4	2	2	0,01%	0,00%	0,00%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	14	22	16	0,02%	0,04%	0,03%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	4	0	8	0,01%	0,00%	0,01%
Zdarzenie losowe	32	15	8	0,06%	0,03%	0,01%
Sytuacja kryzysowa	6	8	6	0,01%	0,01%	0,01%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

3.2.ZASOBY POWIATU KOZIENICKIEGO

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE POWIATU KOZIENICKIEGO ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

PODMIOTY POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONE PRZEZ POWIAT

Powiat Kozienicki prowadzi kilka instytucji publicznych obejmujących wsparciem wybrane grupy społeczne. Podstawowym i najbardziej wszechstronnym podmiotem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, zlokalizowane przy ulicy ul. Kochanowskiego 15 w Kozienicach, które realizuje działania na rzecz potrzebujących grup społecznych. W ramach swojej działalności Centrum oferuje również poradnictwo specjalistyczne, obejmujące pomoc psychologiczną i pedagogiczną a także prawną oraz wsparcie pracownika socjalnego, zapewniając tym samym kompleksową pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Inną jednostką prowadzoną przez Powiat Kozienicki jest Dom Pomocy Społecznej im. Kazimierzy Gruszczyńskiej w Kozienicach, obejmujący swoim wsparciem grupę osób przewlekle psychicznie i somatycznie chorych (psychicznie - 96 osób, somatycznie – 12 osób). Jego siedziba znajduje się przy ul. Lubelskiej 50 w Kozienicach. Kolejnym podmiotem działającym w obszarze wsparcia rodzin i dzieci jest Placówka Specjalistycznego Poradnictwa - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kozienicach, znajdująca się przy al. Władysława Sikorskiego 8A. Poradnia ta stanowi pomoc dla rodzin z dziećmi, bowiem przede wszystkim skierowana jest do najmłodszej grupy społecznej. Szczegółowe dane dotyczące instytucji obejmujących wsparciem wybrane grupy społeczne w Powiecie Kozienickim w latach 2022-2024 zawiera Tabela 6.

Tabela 6. Podmioty obejmujące wsparciem wybrane grupy społeczne w latach 2022-2024

Grupa objęta wsparciem	Liczba podmiotów		
	2022	2023	2024
Osoby starsze	1	1	1
Osoby z niepełnosprawnościami	1	1	1
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	3	3	3
Rodziny z dziećmi	2	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-05 oraz MRiPS-06

Tabela 7. przedstawia podstawowe informacje dotyczące wymienionych powyżej instytucji. W 2024 roku z Domu Pomocy Społecznej w Kozienicach skorzystało 127 osób. W ciągu analizowanego okresu wartość ta nie zmieniła się znacząco. Z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w 2022 i w 2024 roku

skorzystało 69 osób. Mieszkańcy Powiatu Kozienickiego mogą korzystać również z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Największym poziomem zatrudnienia charakteryzuje się Dom Pomocy Społecznej, którego personel w 2024 roku liczył 74 osoby, co przekłada się na 1,30 pracownika w przeliczeniu na każde 1 000 mieszkańców Powiatu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniało w 2024 roku 13 osób (w przeliczeniu na etaty 13,00), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje 0,23 pracownika.

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w 2024 roku zatrudnionych było 13 pracowników pedagogicznych, w tym: 6 psychologów, 5 pedagogów, 3 logopedów oraz 4 pracowników administracji i obsługi. Ponadto, na umowy zlecenia zatrudnieni byli: lekarz, rehabilitant i informatyk. W 2023 roku liczba pracowników Poradni była taka sama, natomiast w 2022 – o jednego pracownika mniejsza. Szczegółowe informacje dotyczące personelu w powiatowych podmiotach w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 8.

Tabela 9 przedstawia informacje organizacyjne dotyczące podmiotów funkcjonujących na terenie Powiatu Kozienickiego. Uwzględniono w niej jednostkę prowadzącą, sposób kierowania do instytucji, źródła finansowania oraz wysokość rocznego budżetu. Wszystkie analizowane podmioty mają charakter powiatowy.

Do Domu Pomocy Społecznej mieszkańcy kierowani są na podstawie decyzji administracyjnych, a finansowany jest głównie z dotacji wojewódzkich, środków z Funduszu przeciwdziałania Covid-19, subwencji z rezerwy ogólnej oraz środków własnych Powiatu. W latach 2022–2024 budżet jednostki systematycznie wzrastał – z 6,62 mln zł w 2022 roku do 9,35 mln zł w 2024 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, do którego mieszkańcy mogą zgłaszać się osobiście lub na podstawie skierowania, finansowane jest z budżetu powiatu. W analizowanym okresie roczny budżet PCPR wzrósł z 2,09 mln zł w 2022 roku do 2,83 mln zł w 2024 roku.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kozienicach, do której również można kierować się na podstawie skierowania lub indywidualnego zgłoszenia, finansowana jest z budżetu powiatu oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Budżet Poradni w latach 2022–2024 zwiększył się z 1,69 mln zł do 2,33 mln zł, co wskazuje na rosnące nakłady na wsparcie diagnostyczno-terapeutyczne i edukacyjne w powiecie.

Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach prowadzonych przez Powiat (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024

Instytucja	Lokalizacja (miasto/wieś)	Liczba miejsc			Liczba osób korzystających		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych im. Kazimierzy Gruszczyńskiej w Kozienicach o zasięgu powiatowym	miasto	108	108	108	127	127	127
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kozienicach	miasto	X	X	X	69	74	69

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-06

Tabela 8. Informacje o personelu w podmiotach dla lat 2022-2024

Instytucja	Liczba personelu			Liczba personelu w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Dom Pomocy Społecznej o zasięgu powiatowym	76	75	74	1,32	1,31	1,30
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	13	13	13	0,23	0,23	0,23
Poradnia Psychologiczne – Pedagogiczna w Kozienicach	12	13	13	0,21	0,23	0,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-05, MRiPS-06

Tabela 9. Informacje organizacyjne dotyczące podmiotów dla lat 2022-2024

Instytucja	Jednostka prowadząca			Sposób kierowania do podmiotu			Źródła finansowania	Budżet roczny funkcjonowania [zł]		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024		2022	2023	2024
Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych im. Kazimierzy Gruszczyńskiej w Kozienicach o zasięgu powiatowym	Powiat			Decyzja			Dotacja wojewódzka, środki z Funduszu przeciwdziałania Covid-19, subwencja z rezerwy ogólnej, środki Powiatu	6 616 781, 06	8 010 644,55	9 349 606,69
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Powiat			Skierowanie, osobiste zgłoszenia			Budżet powiatu	2 088 144,77	2 281 524,56	2 826 215,37
Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Kozienicach	Powiat			Skierowanie, osobiste zgłoszenia			PFRON, budżet powiatu	1 685 895, 58	1 827 149, 85	2 329 558, 9

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-05, MRiPS-06

PODMIOTY POMOCY SPOŁECZNEJ DZIAŁAJĄCE NA TERENIE POWIATU OGÓŁEM

Na terenie Powiatu Kozienickiego działają następujące jednostki organizacyjne pomocy społecznej: 1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), 5 Ośrodków Pomocy Społecznej (OPS), 2 Centra Usług Społecznych (CUS), 1 Dom Pomocy Społecznej (DPS). Ponadto, w powiecie funkcjonują lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: 2 Dzielne Domy Pomocy Senior+, placówka opiekuńczo-wychowawcza, 5 Klubów Seniora (w tym 2 Kluby Senior+), 1 Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), 1 Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) i 1 Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne (COM) 4 świetlice środowiskowe, uniwersytet trzeciego wieku. Dodatkowo mieszkańcy powiatu mogą znaleźć pomoc w publicznym gabinecie psychologicznym w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Przychodnie Kozienickie” i prywatnych punktach wsparcia psychologicznego.

W Powiecie Kozienickim działają podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność oraz rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. W tej grupie dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 183, stanowiąc największą grupę w tej kategorii. Wśród nich znajdują się Koła Gospodyń Wiejskich aktywnie angażujące się w działalność społeczną i kulturalną.

MOŻLIWOŚĆ KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU KOZIENICKIEGO

Zarówno liczba pojedynczych osób jak i rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej w Powiecie Kozienickim spadła pomiędzy rokiem 2022 a 2024. W przypadku liczby osób odnotowano spadek na poziomie -2,61%, w przypadku liczby rodzin wartość ta wyniosła -0,17%. W 2024 roku w Powiecie Kozienickim 1 679 osób i 1 164 rodziny otrzymały świadczenia ogółem, z czego 929 osób i 810 rodzin otrzymało świadczenia pieniężne. Pomoc udzielaną w ramach pracy socjalnej otrzymało w 2024 roku 723 rodziny, co było o 20,20% mniejszą wartością w stosunku do roku 2022. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 w Powiecie Kozienickim przedstawia Tabela 10.

Tabela 10. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	1 724	1 727	1 679	1 166	1 152	1 164
w tym:						
Świadczenia pieniężne	1 004	1 002	929	869	842	810
Świadczenia niepieniężne	791	811	844	511	525	570
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	4	0	0	1
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	1 724	1 727	1 675	1 166	1 152	1 163
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej	X	X	X	906	752	723

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych Powiatu Kozienickiego w 2024 roku wyniosła 4 893 055 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 23,89%. Spośród poszczególnych świadczeń największą kwotą świadczeń odznaczyły się zasiłki stałe (2 465 599zł), z których korzystało 274 osób. Następnie były to usługi opiekuńcze, którymi objęto 126 osób i których łączna kwota wyniosła w ostatnim analizowanym roku 860 230 zł. Na świadczenia typu posiłki i schronienie wydano zbliżoną kwotę, odpowiednio 498 206 zł oraz 161 190 zł, jednakże ze świadczeń typu posiłki skorzystało 652 osób, zaś ze schronienia 15. Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w Powiecie Kozienickim przedstawia Tabela 11.

Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach Powiatu Kozienickiego w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń [zł]		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	1 724	1 727	1 674	1 166	1 152	1 162	3 949 444	4 019 263	4 893 055
W tym:									
Zasiłki stałe	281	277	274	279	274	273	1 783 241	1 747 301	2 465 599
Zasiłki okresowe	255	275	245	255	274	243	418 253	405 066	420 008
Schronienie	8	10	15	8	10	15	93 889	158 826	161 190
Posiłek	679	710	652	388	424	376	412 127	488 313	498 206
Ubranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze – ogółem	115	127	126	113	126	125	735 510	710 687	860 230
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne)	X	X	X	16	2	2	X	X	X
Interwencja kryzysowa	X	X	X	1	1	0	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	906	752	723	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

MOŻLIWOŚĆ KORZYSTANIA Z PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KOZIENICKIM

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koźlenicach realizowało zadania w zakresie pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami. W systemie pieczy zastępczej funkcjonowało 29 rodzin spokrewnionych, 11 niezawodowych, jedna zawodowa oraz Rodzinny Dom Dziecka. Wszystkie rodziny objęto wsparciem psychologicznym, prawnym i koordynatora rodzinnej pieczy, organizowano szkolenia, grupy wsparcia i wyjazdy integracyjne. W Placówce Socjalizacyjnej „PANDA” przebywało 14 dzieci, a usamodzielnianym wychowankom wypłacono świadczenia na kontynuację nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. W obszarze przeciwdziałania przemocy zapewniono miejsca w ośrodkach wsparcia i interwencji kryzysowej oraz w Domu Samotnej Matki, z czego skorzystała jedna rodzina. Siedem osób doświadczających przemocy otrzymało bezpłatną pomoc prawną i psychologiczną. Prowadzono programy profilaktyczne w szkołach, a od 2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej.

Na rzecz osób z niepełnosprawnościami PCPR dysponowało środkami PFRON w wysokości ponad 2,46 mln zł. Największą część przeznaczono na Warsztaty Terapii Zajęciowej, a pozostałe środki na turnusy rehabilitacyjne, sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny, likwidację barier oraz wsparcie organizacji. Realizowano także programy „Aktywny samorząd”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka wytchnieniowa” oraz program wyrównywania różnic między regionami.

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

Na terenie Powiatu Koźlenickiego funkcjonuje rozbudowany system wsparcia społecznego, obejmujący instytucje pomocy i integracji społecznej oraz różnorodne formy wsparcia środowiskowego. Mieszkańcy, w ramach działalności tych instytucji, mają możliwość korzystania z usług o charakterze środowiskowym, realizowanych zarówno przez gminne i powiatowe jednostki organizacyjne, jak i przez organizacje pozarządowe. Usługi te skierowane są do czterech analizowanych grup społecznych: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Ich celem jest zapewnienie wsparcia dostosowanego do indywidualnych potrzeb, umożliwienie funkcjonowania w środowisku lokalnym oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

OSOBY STARSZE

W ramach wsparcia środowiskowego dla seniorów istotną rolę odgrywają inicjatywy realizowane przez organizacje społeczne. Polski Czerwony Krzyż organizuje dystrybucję paczek żywnościowych dla emerytów, natomiast Związek Emerytów i Rencistów prowadzi działalność integracyjną i samopomocową, sprzyjającą aktywizacji społecznej osób starszych.

Ważnym elementem oferty są również działania edukacyjne i aktywizujące prowadzone przez Uniwersytet Trzeciego Wieku, który umożliwia seniorom uczestnictwo w zajęciach kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych. Wsparcie o charakterze opiekuńczym zapewnia Dom Pomocy Społecznej oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy. Natomiast Koźlenickie Hospicjum Dobre Śmierci świadczy usługi opieki paliatywnej i towarzyszenia osobom w terminalnych stadiach choroby w warunkach domowych.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu realizowane są różnorodne formy wsparcia środowiskowego. Wśród nich znajdują się usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami oraz opieki wytchnieniowej, które mają na celu zwiększenie samodzielności osób z ograniczoną sprawnością oraz odciążenie ich opiekunów.

Działania integracyjne i aktywizujące prowadzi Polski Związek Niewidomych – Koło w Koźlenicach, organizując m.in. wyjazdy i wydarzenia wspierające integrację społeczną. Podobny charakter ma działalność Stowarzyszenia Osób Niewidomych, które realizuje inicjatywy w zakresie wsparcia społecznego, doradztwa i organizacji życia codziennego.

Istotną formą wsparcia środowiskowego dla tej grupy jest funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kociołkach, oferującego całodobową i dzienną opiekę oraz rehabilitację dla osób z niepełnosprawnościami, wymagających stałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Podobny charakter wsparcia stanowią placówki pobytu dziennego tj. Warsztat Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy

RODZINY Z DZIEĆMI

W systemie wsparcia rodzin kluczową rolę odgrywają usługi oferowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach. Obejmują one m.in. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych optymalnych i bezpiecznych warunków funkcjonowania. Zadania te realizowane są m.in. poprzez wsparcie koordynatora rodzin zastępczych, którego zadaniem jest monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz udzielanie pomocy rodzinom pełniącym tę funkcję. Wachlarz pomocy koordynatorów obejmuje również: pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, kontakt z instytucjami wspierającymi rodzinę, działania interwencyjne w przypadku niepokojących sygnałów przekazywanych przez różne instytucje ze środowiska.

Dla rodzin zastępczych i ich wychowanków organizowane są grupy wsparcia oraz szkolenia, mające na celu wymianę doświadczeń, wzmacnianie kompetencji wychowawczych oraz integrację środowiska rodzin zastępczych.

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

W obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego kluczową rolę pełni **Warsztat Terapii Zajęciowej w Przewozie**, który oferuje osobom z niepełnosprawnościami intelektualnymi i psychicznymi zajęcia terapeutyczne, rehabilitacyjne i aktywizujące. Placówka umożliwia uczestnikom nabywanie umiejętności społecznych i zawodowych, sprzyjających integracji oraz przygotowaniu do bardziej samodzielnego życia.

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

W celu poznania problemów i potrzeb najbardziej wrażliwych grup społecznych Powiatu Kozienickiego przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami instytucji świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej. Diagnoza objęła cztery obszary wsparcia grup społecznych:

1. wsparcie osób starszych,
2. wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
3. wsparcie rodzin z dziećmi,
4. wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Poniżej przedstawiono wyniki pracy warsztatowej, które na dalszym etapie tworzenia planu deinstytucjonalizacji stanowić będą podstawę opracowywania działań zwiększających inkluzywność funkcjonowania systemu pomocy społecznej.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

Zdiagnozowane problemy osób starszych mieszkających w Powiecie Kozienickim obejmują przede wszystkim brak wiary w siebie i we własne możliwości. Osoby te często nie mają wsparcia ze strony bliskich, a także brakuje im odpowiedniej świadomości na temat dostępnych form wsparcia. Sytuację pogarsza niedobór wykwalifikowanej kadry opiekuńczej na obszarach wiejskich. Dodatkowo, tereny wiejskie cechują się dużą rozciągłością geograficzną, co utrudnia przemieszczanie się osób starszych, zwłaszcza w obliczu braku środków transportu dostosowanych do ich potrzeb. Rozwiązania technologiczne, takie jak teleopieka czy platformy edukacyjne, nie stanowią wystarczającej odpowiedzi na te problemy, ponieważ wiele osób starszych zmagających się z trudnościami w obsłudze nowoczesnych technologii.

Na obszarach wiejskich brakuje przestrzeni do spotkań i interakcji z innymi, co skutkuje zamkniętymi grupami mieszkańców oraz osłabionymi relacjami sąsiedzkimi i rodzinnymi. Sytuację dodatkowo komplikuje brak źródeł finansowania na rozwój infrastruktury społecznej, co w połączeniu z niedostateczną jakością usług opiekuńczych skutkuje pogorszeniem standardu życia seniorów. Problemy finansowe stanowią także poważną przeszkodę w dostępie do usług medycznych i opiekuńczych.

Praca warsztatowa pozwoliła również na zdiagnozowanie potrzeb osób starszych w Powiecie Kozienickim. Obejmują one przede wszystkim zwiększenie oferty usług opiekuńczych, wspierających oraz asystenckich. Ważnym krokiem w poprawie jakości życia starszych mieszkańców obszarów wiejskich jest rozwój miejsc integracyjnych, które będą sprzyjać interakcjom międzypokoleniowym i społecznym. Otwartość władz na współpracę z organizacjami pozarządowymi również stanowi kluczowy element w tworzeniu efektywnych rozwiązań wspierających seniorów. Kolejnym istotnym krokiem jest rozpoczęcie procesu edukacji emocjonalnej, który pomoże osobom starszym w radzeniu sobie z trudnościami związanymi ze starzeniem się i samotnością. Tworzenie nowych miejsc edukacyjnych, dostosowanych do potrzeb seniorów, również wpłynie na ich aktywność intelektualną i społeczną, poprawiając tym samym jakość życia w społecznościach wiejskich.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami kluczową zdiagnozowaną potrzebą jest niwelowanie barier architektonicznych. Ważnym elementem jest również zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych. Należy także zadbać o większą dostępność usług społecznych, szczególnie opiekuńczych, które wspierałyby osoby z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu. Istotne jest także wzbogacenie oferty kulturalnej w gminach wiejskich, aby osoby z niepełnosprawnościami miały równy dostęp do wydarzeń i aktywności kulturalnych. Ponadto,

zwiększenie usług transportowych dla osób poruszających się na wózkach zapewni im większą mobilność i możliwość samodzielnego poruszania się.

Obszar Wsparcia Rodzin z Dziećmi

Obszar wsparcia rodzin z dziećmi boryka się z wieloma problemami, takimi jak brak opieki nad dziećmi do 3. roku życia, ograniczony dostęp do specjalistów, brak czasu na integrację rodzinną, a także problemy z komunikacją i zbyt częstym korzystaniem z technologii przez dzieci. Dodatkowo występują uzależnienia, przemoc w rodzinach oraz brak rozwoju usług na terenach wiejskich.

Zdiagnozowane potrzeby obejmują aktywację zawodową rodziców, rozwój usług wspierających dzieci, zwłaszcza psychologicznych i psychiatrycznych, oraz organizację warsztatów dla rodziców i dzieci, rozwijających umiejętności wychowawcze i radzenia sobie z zaburzeniami.

Podczas warsztatów zidentyfikowano również potencjał rodzin związany z wartościami, jakie reprezentuje rodzina: bezpieczeństwem, bezwarunkową miłością oraz wzajemnym wsparciem.

Obszar Wsparcia Osób w Kryzysie Zdrowia Psychicznego

Obszar wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego boryka się z wieloma problemami, takimi jak niewielka efektywność wsparcia, brak wiary we własne możliwości, a także brak zrozumienia potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w społeczeństwie. Istnieje również niedostateczna liczba punktów spotkań, ograniczona dostępność do opieki medycznej, psychologicznej i terapeutycznej, brak grup wsparcia, wycofywanie się z obszaru edukacji oraz brak mieszkań chronionych. Zdiagnozowane potrzeby obejmują zwiększenie możliwości włączenia społecznego, rozpowszechnienie wiedzy na temat roli asystenta zdrowienia, edukację społeczeństwa w zakresie kryzysu zdrowia psychicznego, a także zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy i rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych. Ważnym aspektem jest również rozwój mieszkalnictwa wspomaganego oraz zapewnienie większego wsparcia emocjonalnego w zakresie samorealizacji. W obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego zdiagnozowano również potencjał tej grupy, który leży w cechach samych osób – często są to osoby bardzo inteligentne i aktywne fizycznie. Ponadto kadra pracująca w instytucjach zajmujących się tymi osobami wykazuje wysokie zaangażowanie.

3.4. ANALIZA POTRZEB

3.4.1. POTRZEBY W ZAKRESIE ŚWIADCZONYCH USŁUG ORAZ USŁUGI DEFICYTOWE

Podczas warsztatów zidentyfikowano szereg potrzeb w zakresie świadczonych usług oraz usługi deficytowe, które wymagają pilnej uwagi. Przede wszystkim, w Powiecie Kozienickim występuje niewystarczająca liczba psychologów, co ogranicza dostęp do niezbędnego wsparcia emocjonalnego i psychicznego, szczególnie w kontekście osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Ponadto, brakuje odpowiedniej liczby organizacji, które zajmowałyby się wsparciem osób cierpiących na zaburzenia psychiczne, co prowadzi do luki w dostępnych usługach. Dodatkowo, zauważalny jest brak wystarczającej liczby ośrodków integracyjnych dla osób starszych, które mogłyby oferować nie tylko opiekę, ale również aktywizację społeczną, co jest kluczowe dla ich jakości życia. Te niedobory w zakresie usług stanowią poważne wyzwanie w zapewnieniu pełnej opieki i wsparcia potrzebującym grupom społecznym.

3.4.2. POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI, W TYM POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

Praca warsztatowa pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potrzeb związanych z podmiotami oraz organizacjami, w tym potrzeb kadrowych i profesji społecznych. Na początku zidentyfikowano

dostępne zasoby instytucjonalne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach, a następnie przeanalizowano problemy i potrzeby zarówno instytucji, jak i jej pracowników.

POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI

W trakcie warsztatów uczestnicy wskazali na kluczowe podmioty i organizacje w Powiecie Kozienickim, które wspierają rozwój społeczny i integrację. Obiekty te mają istotne znaczenie dla wszystkich grup wsparcia. Są nimi:

- Ochotnicze Straże Pożarne (OSP)
- Szkoły
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kozienicach
- Przedszkola
- Żłobki
- Świetlice
- Biblioteki
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Kluby Senior+
- Dzielne Domy Seniora
- Grupy Senioralne+ (grupy samopomocowe)
- Uniwersytety Trzeciego Wieku
- Polski Czerwony Krzyż
- Warsztat Terapii Zajęciowej
- Środowiskowy Dom Samopomocy
- Dom Pomocy Społecznej
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
- Centra Usług Społecznych - rozwój usług psychologicznych, psychiatrycznych, logopedycznych
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Kluby Ludowych Zespołów Sportowych (LZS)
- Kluby sportowe
- Baseny i parki wodne
- Ogródek Jordanowski
- Stowarzyszenie „Sami Sobie”
- Koło Polskiego Związku Niewidomych w Kozienicach

W obszarze zasobów instytucjonalnych zidentyfikowano kilka istotnych problemów. Infrastruktura na obszarach wiejskich jest niewystarczająco rozwinięta, co utrudnia dostęp do niezbędnych usług. W wielu przypadkach dostępność do instytucji pomocy społecznej jest ograniczona lub wręcz nieistniejąca. Ponadto, brak odpowiednich źródeł finansowania dla instytucji stanowi istotną barierę w ich funkcjonowaniu i rozwoju.

W zakresie współpracy między instytucjami również zauważono kilka trudności. Pośrednictwo między jednostkami bywa nieefektywne, brak wiary we wspólne dobro oraz niewłaściwa integracja między instytucjami utrudniają kooperację. Brakuje również liderów, którzy mogliby skutecznie zarządzać procesem integracji i wspólnego działania. Podziały między powiatem a konkretnymi gminami oraz realizowanie przez poszczególne jednostki samorządowe głównie własnych celów skutkują brakiem spójności w działaniu na rzecz wspólnego dobra. W tym kontekście brak wzajemnego zaufania stanowi najistotniejszą przeszkodę w efektywnym współdziałaniu.

Mocno okrojone środki finansowe przeznaczone na programy wspierające ograniczają możliwości realizacji działań pomocowych. W placówkach oświatowych brakuje specjalistów, co skutkuje trudnościami w zapewnieniu odpowiedniego wsparcia dla dzieci i młodzieży. Niskie zarobki kadry wspierającej oraz złe warunki lokalowe utrudniają efektywną pracę i poprawę jakości usług. Niedostateczna liczba miejsc w placówkach stałego pobytu, a także wysoki koszt ich utrzymania, stanowią dodatkowe bariery w zapewnianiu odpowiedniej opieki.

Niedostatek podmiotów ekonomii społecznej na obszarach wiejskich prowadzi do trudności w rozwoju i dostępności usług. W kontekście osób w kryzysie zdrowia psychicznego pojawia się problem braku organizacji pozarządowych działających w tym obszarze, co skutkuje niewystarczającą obecnością wsparcia psychologicznego. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego często borykają się z poczuciem wstydu i niezrozumienia, co dodatkowo utrudnia im szukanie pomocy i korzystanie z dostępnych usług.

POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

Kadrę Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach stanowi dwanaście osób, które wspólnie tworzą następującą strukturę:

1. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
2. Główny księgowy w dziale Obsługi Finansowej
3. Starszy Inspektor w dziale Obsługi Finansowej
4. Starszy Inspektor w dziale Organizacyjno-Administracyjnym
5. Trzech inspektorów w dziale Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych
6. Starszy pracownik socjalny w dziale Świadczeń i Pomocy Specjalistycznej
7. Psycholog w zespole ds. Specjalistycznego Poradnictwa
8. Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej
9. Dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Wnioski z pracy warsztatowej wskazują, że w relacjach między instytucjami pomocowymi brakuje spójnych mechanizmów i narzędzi sprzyjających pełnej współpracy. Istniejące działania kooperacyjne wymagają wzmocnienia poprzez wypracowanie klarownych schematów i rozwiązań organizacyjnych, które umożliwią budowanie efektywnych zespołów oraz lepszą koordynację pomiędzy jednostkami i instytucjami. Kluczową potrzebą jest rozwijanie i wzmacnianie platformy współpracy. Kolejnym wyzwaniem jest brak brania odpowiedzialności za zadania, co wpływa na organizację pracy i jakość świadczonych usług. Problemem jest również zbyt mała liczba szkoleń dla kadry pracowniczej, dotyczących zmian w obszarze pomocowym i uwarunkowań społecznych. Dodatkowo, brak lidera w tym obszarze prowadzi do braku wyraźnego kierunku i strategii działania, co warunkuje rozproszenie usług i trudności w realizacji celów wobec osób potrzebujących pomocy.

Pracownicy sektora pomocy społecznej Powiatu Kozienickiego podczas warsztatów strategicznych wskazali również na konieczność zwiększenia liczby szkoleń, zwłaszcza w zakresie pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, a także na potrzebę regularnych warsztatów i wykreowania superwizji dla pracowników, które mogłyby przyczynić się do podniesienia jakości świadczonych usług oraz ochrony zdrowia psychicznego kadry.

Podkreślano, że istotne jest wdrożenie działań przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu, w tym ułatwienie dostępu do wsparcia psychologicznego. Zwrócono również uwagę na konieczność rozwijania kompetencji miękkich, takich jak empatia i umiejętność rozumienia perspektywy drugiej osoby, co mogłoby znacząco poprawić komunikację i współpracę w zespole.

Wśród rekomendacji znalazły się także propozycje organizowania małych szkoleń integracyjnych oraz budowania bardziej partnerskich relacji pomiędzy kierownictwem a pracownikami. Wskazywano również na potrzebę wypracowania mechanizmów odpowiedniej motywacji, zarówno w formie finansowej, jak i pozafinansowej, w tym zapewnienia możliwości awansu i wytyczenia jasnych ścieżek rozwoju zawodowego. Zwrócono uwagę na znaczenie prestiżu pracy w instytucjach pomocy społecznej oraz konieczność ochrony pracowników socjalnych przed zagrożeniami wynikającymi z charakteru ich pracy.

Wskazane działania, zwłaszcza te możliwe do wdrożenia od ręki, takie jak kursy i szkolenia motywujące do działania, organizacja spotkań z psychologami czy systematyczna nauka empatii, powinny przyczynić się do poprawy jakości pracy zwiększenia satysfakcji zawodowej pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach oraz innych działających na terenie powiatu podmiotów pomocy społecznej.

3.4.3. PRZYCZYNY BRAKU REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Przyczyny braku realizacji usług społecznych w Powiecie Kozienickim są zróżnicowane i wynikają z kilku czynników. Jednym z nich jest **niedostateczne finansowanie** takich działań, jak pomoc psychologiczna, opieka nad osobami starszymi, czy wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo, **brak odpowiednich funduszy zewnętrznych**, np. państwowych i unijnych dotacji, pogłębia trudności w realizacji tych usług.

Kolejną przyczyną jest **niedobór wykwalifikowanej kadry**. Powiat boryka się z brakiem specjalistów, takich jak psycholodzy czy terapeuci, co skutkuje ograniczoną dostępnością usług w zakresie wsparcia psychicznego czy rehabilitacji.

Brak odpowiedniej infrastruktury również stanowi istotną barierę. Niedostateczna infrastruktura lokalowa utrudnia realizację usług społecznych, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami czy osób starszych. Zła dostępność transportowa do placówek na terenach wiejskich dodatkowo ogranicza mieszkańcom możliwości korzystania z niezbędnej pomocy.

Niewłaściwa koordynacja działań między ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi czy organizacjami pozarządowymi również prowadzi do niedostatecznego świadczenia usług społecznych. Dodatkowo, **podziały administracyjne** między gminami a powiatem oraz realizowanie przez poszczególne jednostki samorządowe wyłącznie własnych celów ogranicza integrację działań na rzecz wspólnego dobra.

Niewystarczające wsparcie ze strony organizacji pozarządowych także może stanowić przeszkodę w realizacji usług. Brak aktywnych NGOów, które zajmowałyby się osobami w kryzysie zdrowia psychicznego, czy osobami starszymi, ogranicza dostępność dodatkowych form wsparcia.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców Powiatu Kozienickiego oraz wyzwań, przed którymi stoją lokalne instytucje, opracowano Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2026–2030. Głównym celem Planu jest:

Rozwijanie spójnego i dostępnego systemu wsparcia społecznego w Powiecie Kozienickim, dostosowanego do potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie.

Osoby starsze

- Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia seniorów w Powiecie Kozienickim poprzez rozwój dostępnych, różnorodnych i dostosowanych do potrzeb osób starszych form pomocy.

Osoby z niepełnosprawnościami

- Rozwój usług i inicjatyw wspierających osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Kozienickim, umożliwiających im samodzielne, aktywne i pełne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Stworzenie kompleksowej sieci wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, umożliwiającej im dostęp do odpowiednich usług terapeutycznych, wsparcia w procesie rehabilitacji oraz integracji społecznej, co pozwoli na poprawę jakości życia tych osób oraz ich rodzin.

Rodziny z dziećmi

- Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia rodzin i dzieci, pozwalającego na wzmocnienie więzi rodzinnych, poprawę funkcjonowania dzieci i integrację międzypokoleniową w lokalnej społeczności.

W kolejnej części przedstawiono zestaw działań przyporządkowanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego działania określono planowany okres realizacji, jednostki odpowiedzialne za wdrożenie, szacunkowe koszty oraz potencjalne źródła finansowania.

4.1.OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia seniorów w Powiecie Kozienickim poprzez rozwój dostępnych, różnorodnych i dostosowanych do potrzeb osób starszych form pomocy	1.2 Kontynuacja i rozwój różnorodnych form wsparcia i pomocy seniorów przez sąsiadów czy osoby z doświadczeniem opiekuńczym w codziennych czynnościach tj. zakupy, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich czy wspólne spacery.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	- budżet powiatu kozienickiego - dotacje budżetu państwa -fundusze europejskie - środki pozyskiwane w ramach programów ministerialnych
	1.2 Dążenie do stworzenia mieszkań treningowych i wspomaganych.	2026-2030	- jednostki samorządu terytorialnego	
	1.3 Kontynuacja i rozwój opieki wytchnieniowej, poprzez zapewnienie opieki nad osobą starszą, aby czasowo odciążyć rodzinę/opiekuna.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - powiatowe centrum pomocy rodzinie	- budżety gmin
	1.4 Kontynuacja i rozwój usług asystenckich, pomagających w codziennym funkcjonowaniu, np. zakupach, sprzątaniu, korzystaniu z usług.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - powiatowe centrum pomocy rodzinie	
	1.5 Kontynuacja poradnictwa specjalistycznego dla seniorów poprzez zapewnienie dostępnych lokalnie konsultacji grupowych i indywidualnych z psychologiem/psychoterapeutą /prawnikiem.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - powiatowe centrum pomocy rodzinie	

4.2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Rozwój usług i inicjatyw wspierających osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Kozienickim, umożliwiających im samodzielne, aktywne i pełne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.	1.1. Rozwój usług opiekuńczych i wspierających funkcjonowanie w środowisku lokalnym, poprzez uruchomienie i rozwój usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej dostępnych w miejscu zamieszkania, z uwzględnieniem potrzeb zarówno osób z niepełnosprawnościami, jak i ich opiekunów.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie	- budżet powiatu kozienickiego - dotacje budżetu państwa - fundusze europejskie - środki pozyskiwane w ramach programów ministerialnych
	1.2. Rozwój dziennych placówek wsparcia i aktywizacji społecznej - wzmocnienie funkcjonowania różnych placówek	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	- budżety gmin
	1.3. Organizowanie czasu wolnego i integracji społecznej , poprzez tworzenie inicjatyw lokalnych, takich jak warsztaty, spotkania integracyjne, zajęcia artystyczne czy wydarzenia kulturalne dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych	

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
			- dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	
	1.4. Prowadzenie systematycznych działań na rzecz dostosowania budynków i przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – w tym montaż wind, podjazdów, oznakowania dotykowego i dźwiękowego.	2026-2030	- jednostki samorządu terytorialnego	
	1.5. Podejmowanie działań na rzecz utworzenia mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami, które nie wymagają stałej opieki instytucjonalnej, lecz potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	2026-2030	- jednostki samorządu terytorialnego	

4.3.OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Stworzenie kompleksowej sieci wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, umożliwiającej im dostęp do odpowiednich usług terapeutycznych, wsparcia w procesie rehabilitacji oraz integracji społecznej, co pozwoli na poprawę jakości życia tych osób oraz ich rodzin.	1.1 Realizacja i rozwój oferty Warsztatów Terapii Zajęciowej sprzyjającej nabywaniu kompetencji społecznych i zawodowych poprzez warsztaty, doradztwo, oraz pomoc w procesie usamodzielniania i aktywizacji.	2026-2030	- dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	- budżet powiatu kozińskiego - dotacje budżetu państwa -fundusze europejskie
	1.2 Zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom w kryzysie zdrowia psychicznego i ich rodzinom, poprzez terapię indywidualną i grupową, poradnictwo oraz działania edukacyjne i profilaktyczne.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	- środki pozyskiwane w ramach programów ministerialnych - budżety gmin
	1.3 Zapewnienie miejsc w punktach interwencji kryzysowej, działających całodobowo i zapewniających doraźne wsparcie w sytuacjach nagłych – w tym pomoc psychologiczną, prawną oraz szybkie skierowanie do odpowiednich placówek.	2026-2030	- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	
	1.4 Utworzenie stanowiska Trenera Pracy, który będzie wspierał osoby w kryzysie w nabywaniu kompetencji zawodowych poprzez indywidualne	2026-2030	- jednostki samorządu terytorialnego	

	doradztwo, warsztaty oraz pomoc w aktywizacji zawodowej		-warsztat terapii zajęciowej	
	1.5 Kontynuacja i rozwój działalności Domu Pomocy Społecznej oferującego wsparcie specjalistyczne, opiekuńcze, zajęcia warsztatowe i integracyjne oraz pomoc w zakresie funkcjonowania emocjonalnego. psychicznego i społecznego.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - dom pomocy społecznej - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	

4.4.DZIECKO I RODZINA

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Realizacja zintegrowanego systemu wsparcia rodzin i dzieci, w tym dzieci z pieczy zastępczej, pozwalającego na wzmocnienie więzi rodzinnych, poprawę funkcjonowania dzieci i integrację międzypokoleniową w lokalnej społeczności.	1.1. Wspieranie i rozwój pieczy zastępczej poprzez tworzenie nowych miejsc pobytu dla dzieci pozbawionych właściwej opieki rodziców biologicznych poprzez rekrutację, szkolenia i kampanie społeczne oraz odpowiednie przygotowanie kandydatów.	2026-2030	- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	- budżet powiatu kozińskiego - dotacje budżetu państwa
	1.2. Pomoc rodzinom zastępczym i ich wychowankom m.in. poprzez poradnictwo, szkolenia, integracje	2026-2030	- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	-fundusze europejskie - środki pozyskiwane w ramach programów ministerialnych
	1.3. Kontynuacja grup wsparcia dla rodziców i opiekunów , zapewniających wsparcie emocjonalne, wymianę doświadczeń i dostęp do specjalistów .	2026-2030	- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	- budżety gmin
	1.4. Wsparcie usamodzielniającej się młodzieży z pieczy zastępczej m.in. poprzez pomoc w zdobywaniu kwalifikacji i rozwijaniu kompetencji, dążenie do tworzenia mieszkań treningowych i wspomaganych z koszykiem usług,	2026-2030	- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	
	1.5. Organizacja warsztatów opiekuńczo-wychowawczych wspierających rodziców i opiekunów w nabywaniu praktycznych umiejętności wychowawczych oraz organizacji życia rodzinnego.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych	

			- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	
	1.6. Prowadzenie warsztatów dla dzieci, w tym wychowanków pieczy zastępczej z zakresu umiejętności społecznych.	2026-2030	- miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych - powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	
	1.7. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dostępnego nieodpłatnie.	2026-2030	- powiatowe centrum pomocy rodzinie - jednostki samorządu terytorialnego	

5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródła finansowania strategii/programów społecznych stanowią fundament skutecznej realizacji zaplanowanych działań i usług. Istotne znaczenie mają środki z budżetu powiatu, które zapewniają stabilność finansową jednostkom realizującym zadania na poziomie lokalnym. Ważnym wsparciem są także budżety gmin, umożliwiające współpracę w ramach porozumień między samorządami.

Strategiczne są środki z budżetu państwa w tym programy rządowe i resortowe, które zapewniają środki na działania systemowe i specjalistyczne, takie jak przeciwdziałanie przemocy domowej czy usługi opiekuńcze. Wsparcie celowe dla osób z niepełnosprawnościami oferuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Fundusz Solidarnościowy, z którego finansowane są programy usług asystenckich i opieki wytchnieniowej. Uzupełnienie stanowią Fundusze Europejskie, w tym środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, przeznaczone na projekty regionalne i społeczne. Równolegle rośnie znaczenie środków prywatnych, takich jak darowizny, zbiórki. Współpraca sektorowa i dostęp do różnorodnych źródeł finansowania mogą zwiększać efektywność realizowanych działań. Różnorodność tych źródeł umożliwia elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby społeczne i rozwój lokalnych inicjatyw.

5.1.ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	6.6. Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	8.5. Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	8.6. Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmocnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	9.1. Rewitalizacja miast	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	–	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego - Program „Aktywny Maluch 2022-2029”	–	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – projekt „Premia społeczna”	–	Wszyscy mieszkańcy	Opieka wytchnieniowa, Asystentura w rodzinnych domach pomocy, wsparcie	Inicjatywa mająca na celu wsparcie lokalnych społeczności i samorządów w zapewnianiu dostępu do istotnych usług społecznych.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
			w ośrodkach pomocy, specjalistyczne poradnictwo	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa (80% lub 50% w zależności od modułu)	Program senior+	Osoby starsze	Dzienne Domy „Senior +” i Kluby „Senior +”	Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia Moduł 2 – zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia, utworzonych w ramach modułu 1.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego, gminy lub powiatowe.
		„Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne”	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów,

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgniarska (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe i mieszkaniowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie miejsca zamieszkania dostosowanego do potrzeb oraz zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Wsparcie Inicjatyw"	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	"Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu"	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla Seniorów 2025"	Osoby starsze	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	Aktywizacja osób starszych, zapobieganie ich wykluczeniu i utracie samodzielności oraz polepszenie jakości życia

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					mieszkańców regionu w wieku senioralnym. Działanie polega na udzieleniu gminom, miastom na prawach powiatu z terenu województwa mazowieckiego oraz dzielnicom m.st. Warszawy, pomocy finansowej przeznaczonej na realizację własnych zadań bieżących gmin, miast na prawach powiatu oraz dzielnic m.st. Warszawy, będących inicjatywą rad seniorów
		„Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2025”	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Promocja i ochrona zdrowia psychicznego	Wspieranie zadań związanych z promocją zdrowia psychicznego i profilaktyką zaburzeń wśród mieszkańców Mazowsza
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniące rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”
		„Mazowsze dla zdrowia 2025”	Wszyscy mieszkańcy	Promocja i ochrona zdrowia ogółem	Pomoc finansowa ze środków budżetu Województwa

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					przeznaczona jest na zadania własne powiatów oraz miast na prawach powiatu o charakterze bieżącym z zakresu promocji i ochrony zdrowia, niebędące inwestycją, wyłączeniem działań związanych z profilaktyką zaburzeń i promocją zdrowia psychicznego.
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Bon senioralny	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze	Program wsparcia finansowego dla osób powyżej 75. roku życia, które wymagają regularnej opieki i mają bliskich aktywnych zawodowo.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

Poniżej przedstawiono system monitorowania realizacji, oceny skuteczności oraz pomiaru osiągnięcia wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026–2030. Szczególny nacisk położono na precyzyjne określenie metod ewaluacji realizowanych działań, co umożliwi obiektywną i kompleksową ocenę ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców oraz rozwój społeczny na terenie powiatu.

Ewaluacja obejmować będzie zarówno analizę stopnia realizacji zaplanowanych zadań, jak i ocenę osiągnięcia zakładanych wskaźników rezultatu oraz oddziaływania. Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia prowadzony będzie w sposób systematyczny, z wykorzystaniem zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych. Takie podejście umożliwi bieżące identyfikowanie pojawiających się potrzeb mieszkańców, elastyczne dostosowywanie działań oraz zapewnienie wysokiej skuteczności wdrażanych rozwiązań w zakresie usług społecznych na terenie Powiatu Kozienickiego.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026–2030 zostały przypisane do każdego z celów szczegółowych. Ich zastosowanie umożliwi ocenę stopnia realizacji celu głównego, jakim jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom Powiatu dostępu do wysokiej jakości usług społecznych – ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

Wskaźniki zostały uporządkowane według obszarów interwencji, których dotyczą. Warto jednak podkreślić, że część z nich – ze względu na swój przekrojowy charakter – może mieć zastosowanie w więcej niż jednym obszarze wsparcia, mimo że formalnie przypisano je do określonego celu szczegółowego. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia [Tabela 14](#).

Tabela 14. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia seniorów w Powiecie Kozienickim poprzez rozwój dostępnych, różnorodnych i dostosowanych do potrzeb osób starszych form pomocy	Liczba osób korzystających z usług Domu Pomocy Społecznej i Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego
		Liczba godzin świadczonych usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób starszych oraz usług asystencji osobistej
		Liczba osób starszych korzystających z usług Domu Dziennego Pobytu/ usług opieki wytchnieniowej
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Rozwój usług i inicjatyw wspierających osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Kozienickim, umożliwiających im samodzielne, aktywne i pełne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługami asystenckimi
		Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w działaniach integracyjnych
		Liczba dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami obiektów publicznych (np. budynków użyteczności publicznej, instytucji)
		Liczba osób z niepełnosprawnościami, którym dostosowano miejsce zamieszkania

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Stworzenie kompleksowej sieci wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, umożliwiającej im dostęp do odpowiednich usług terapeutycznych, wsparcia w procesie rehabilitacji oraz integracji społecznej, co pozwoli na poprawę jakości życia tych osób oraz ich rodzin.	Liczba osób korzystających z usług Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego/ Domu Pomocy Społecznej.
		Liczba uczestników korzystających z Warsztatów Terapii Zajęciowej
		Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego objętych wsparciem Trenera Pracy
RODZINA Z DZIEĆMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Realizacja zintegrowanego systemu wsparcia rodzin i dzieci, w tym dzieci z pieczy zastępczej, pozwalającego na wzmocnienie więzi rodzinnych, poprawę funkcjonowania dzieci i integrację międzypokoleniową w lokalnej społeczności.	Liczba rodziców i opiekunów uczestniczących w grupach wsparcia
		Liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej otrzymujących wsparcie
		Liczba dzieci objętych opieką w placówce socjalizacyjnej
		Liczba szkoleń dla kandydatów na rodzinę zastępczą
		Liczba osób korzystających z programu korekcyjno-edukacyjnego

Źródło: opracowanie własne

6.2.OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Planu oraz osiągania wskaźników ma na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad wdrażaniem zaplanowanych działań oraz ocenę stopnia realizacji przyjętych celów. Efektywne monitorowanie stanowi kluczowy element powodzenia całego przedsięwzięcia. Regularna analiza pozwoli nie tylko na bieżące śledzenie zgodności działań z założeniami Planu, ale również na szybkie reagowanie i wprowadzanie korekt w przypadku napotkanych trudności. Taki system zapewni również przejrzystość i odpowiedzialność w realizacji zadań, wspierając efektywne zarządzanie usługami społecznymi w Powiecie Kozienickim.

Monitoring realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026–2030 oraz stopnia osiągania zaplanowanych wskaźników będzie prowadzony we współpracy z lokalnymi interesariuszami zaangażowanymi w opracowanie i wdrażanie dokumentu, w tym:

- przedstawicielami władz Powiatu Kozienickiego,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- jednostkami organizacyjnymi powiatu,
- jednostkami pomocy społecznej,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi partnerami społecznymi i instytucjonalnymi.

W ramach monitoringu opracowywane będą roczne sprawozdania/raporty z realizacji zaplanowanych celów i działań. Kluczową rolę w tym procesie odgrywać będą wskaźniki, które pozwolą ocenić poziom realizacji zakładanych rezultatów oraz efektywność podejmowanych działań.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2026–2030 będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Dzięki ewaluacji możliwe będzie określenie stopnia realizacji celów ujętych w Planie, a także ocena skuteczności i efektywności wdrażanych działań.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony w trzech etapach:

1. **Ewaluacja ex-ante (wstępna)** – realizowana przed formalnym przyjęciem Planu. Jej celem jest ocena, czy zaproponowane działania i cele odpowiadają rzeczywistym potrzebom mieszkańców Powiatu Kozienickiego. Pozwoli to na ocenę zasadności planowanych interwencji oraz ich zgodności z lokalnymi priorytetami społecznymi i rozwojowymi.
2. **Ewaluacja on-going (bieżąca)** – prowadzona równoległe z realizacją Planu jako element systemu monitorowania. Służy regularnej ocenie postępów w osiąganiu celów operacyjnych oraz identyfikacji potencjalnych barier i trudności. Umożliwia bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się warunków społecznych i organizacyjnych. Proces ten będzie realizowany we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach oraz innymi jednostkami wdrażającymi Plan.
3. **Ewaluacja ex-post (końcowa)** – przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejmie analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania dostępnych zasobów – finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Pozwoli ocenić wpływ działań na poprawę jakości życia mieszkańców Powiatu Kozienickiego.

Rekomenduje się, aby ewaluacja postępów w realizacji Planu była prowadzona co najmniej raz w roku.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

7.1. TABELE

Tabela 1. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024..... 8

Tabela 2. Inne wskaźniki demograficzne w latach 2022-2024 9

Tabela 3. Poziom wykształcenia w 2021 roku..... 10

Tabela 4. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024 10

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024 10

Tabela 6. Podmioty obejmujące wsparciem wybrane grupy społeczne w latach 2022-2024..... 11

Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach prowadzonych przez Powiat (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024..... 13

Tabela 8. Informacje o personelu w podmiotach dla lat 2022-2024 13

Tabela 9. Informacje organizacyjne dotyczące podmiotów dla lat 2022-2024 13

Tabela 10. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024..... 14

Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach Powiatu Kozienickiego w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń..... 15

Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych 32

Tabela 14. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych 34

Tabela 15. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia..... 41

7.2. WYKRESY

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku 9

7.3. MAPY

Mapa 1. Przebieg granicy i położenie Powiatu Kozienickiego 8

UZASADNIENIE

Usługi społeczne stanowią coraz ważniejszy kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej. Jest to związane z takimi procesami jak zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, wzrost liczby potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami.

Usługi społeczne prowadzą do poprawy stanu psychofizycznego, do zmiany sytuacji życiowej, realnie wpływają na podniesienie jakości życia osób i rodzin. Rozwój usług społecznych odbywa się tam, gdzie są potrzeby społeczne, czyli na poziomie lokalnym. W wielu dokumentach organizacji międzynarodowych, w tym Unii Europejskiej, wymienia się rozwój usług społecznych jako ważny cel realizowanej polityki społecznej, który powinien stanowić priorytet w działaniach państw przez tworzenie strategii i programów rozwoju usług społecznych i socjalnych. Usługi społeczne mają się przyczyniać do realizacji co najmniej dziesięciu zasad Filaru Praw Socjalnych przyjętego 17 listopada 2017 roku przez instytucje UE.

Plan jest dokumentem, który nadaje strukturę planowanym zmianom w zakresie rozwoju usług społecznych zgodnie z rekomendacjami i wnioskami z przeprowadzonej diagnozy.

Uzasadnionym jest więc podjęcie niniejszej uchwały.

Przewodniczący Rady Powiatu

Marek Kuźmiński